

UCHWAŁA Nr III/26/06
RADY GMINY ZŁOTÓW
z dnia 21 grudnia 2006 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Złotów na lata 2007-2010

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591, z późniejszymi zmianami) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) Rada Gminy Złotów uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Złotów na lata 2007 – 2010” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Złotów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr III/26/06
RADY GMINY ZŁOTÓW
z dnia 21 grudnia 2006 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY ZŁOTÓW**

NA LATA 2007 - 2010

WSTĘP

Narkomania jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce. Stanowi wyzwanie cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Niesie ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, gruźlica). Ryzyko zgonów wśród narkomanów jest kilkakrotnie wyższe niż w porównywalnej wiekowo populacji generalnej. Powszechnie znana jest skala trudności w leczeniu, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych, w przywracaniu ich do normalnego życia. Ponadto narkomania jest ściśle związana z wieloma innymi problemami społecznymi, takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, bezdomność. Problem narkotyków w Polsce istnieje i dotyczy wszystkich regionów kraju.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2007-2010 dla Gminy Złotów został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485), z której między innymi wynika, że przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- 2) leczenie, rehabilitację i integrację osób uzależnionych,
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych.

Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z art. 10.1 wyżej cytowanej ustawy przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

I. Cel i obszary działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Cel ogólny Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2007-2010 Dla Gminy Złotów brzmi:

Ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

Program obejmuje swym zasięgiem wiele grup docelowych. W części profilaktycznej dotyczy wszystkich mieszkańców Gminy, szczególnie uwzględnia dzieci i młodzież w wieku szkolnym, w tym młodzież z grup ryzyka. W części dotyczącej leczenia program adresowany jest do osób używających narkotyki w sposób szkodliwy i uzależnionych od nich. W tej grupie spotyka się ludzi w wieku od kilkunastu do kilkudziesięciu lat, ale 80% z nich mieści się w przedziale wiekowym 14 - 29 lat.

Program powinien być realizowany jednocześnie w trzech obszarach:

1. profilaktyka
2. leczenie, rehabilitacja i ograniczanie szkód zdrowotnych,
3. ograniczenie podaży.

OBSZAR 1: PROFILAKTYKA

W obszarze Profilaktyka za cel główny postawiono zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki. W tym aspekcie podejmowane winny być działania w zakresie zwiększenia zaangażowania samorządu lokalnego w przeciwdziałanie narkomanii. W lokalnej strategii profilaktycznej bardzo istotne jest podejście wielopoziomowe, które oparte jest na integracji działań i partycypacji przedstawicieli różnych instytucji, organizacji i grup ze społeczności lokalnej: szkół, kościołów, organizacji pozarządowych, samorządu i rodzin. Wymaga to dużego nakładu sił i środków oraz sprawnej organizacji i współpracy między zaangażowanymi osobami i instytucjami. Bez działań wszystkich zainteresowanych środowisk nie można mówić o osiągnięciu celu- najważniejsze jest bowiem, aby podejmowane w tym obszarze przedsięwzięcia uzupełniały się, a nie wykluczały. Samorząd jest w tej kwestii zobligowany do koordynacji zadań podejmowanych na terenie gmin, do organizowania spotkań zainteresowanych tym tematem przedstawicieli instytucji i organizacji z terenu naszej Gminy i wreszcie do wytyczenia kierunku działań.

Odpowiedzialnymi za realizację tego programu jest z ramienia Gminy:

1. Urząd Gminy w Złotowie
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie

Zgodnie z regulacją art.75 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, która dokonuje zmiany w przepisach ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231, ze zmianami), zapewniono finansowanie realizacji programów przeciwdziałania narkomanii ze środków pobranych z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w przepisach ustawy.

Samorząd lokalny jest więc zobowiązany:

1. finansować realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
2. realizować zadania pomocy dla osób uzależnionych i rodzin osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
3. udzielać rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
4. przeprowadzić diagnozy środowiska w zakresie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów,

5. wspierać lokalne inicjatywy w zakresie profilaktyki narkomanii oraz podejmować działania interwencyjne adresowane w szczególności do dzieci i młodzieży zagrożonych narkomanią.

Elementami skutecznej, gminnej strategii profilaktycznej są między innymi: szkolne programy edukacyjne, programy dla rodziców, szkolne oraz pozaszkolne programy dla młodzieży z grup ryzyka i ich rodzin, zajęcia pozalekcyjne oraz wprowadzenie zmian w środowisku, zmierzających do ograniczenia młodzieży dostępu do substancji psychoaktywnych.

Skuteczna profilaktyka, to profilaktyka systemowa, długoterminowa. Musi dotyczyć wszystkich obszarów, w których funkcjonują młodzi ludzie i tam być realizowana.

1. SZKOŁA

- 1) cykliczne spotkania nastawione na rozwijanie osobowości młodego człowieka w kierunku nabywania umiejętności radzenia sobie z problemami i presją otoczenia,
- 2) prowadzenie zajęć edukacyjnych zwiększających wiedzę na temat środków odurzających, negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych, mechanizmów i przyczyn powstawania uzależnień, kar za przestępstwa związane z narkotykami,
- 3) szkoły kreujące pozytywny styl życia poprzez m.in. organizację zajęć pozaszkolnych (impresz szkolnych, sportowych, udostępnienie młodzieży sal gimnastycznych, co stanowi alternatywę do zażywania substancji psychoaktywnych).

2. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

- 1) wykonuje pracę socjalną z rodzinami dotkniętymi problemem narkomanii,
- 2) motywuje do podjęcia terapii odwykowej,
- 3) prowadzi działania na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych,
- 4) organizuje wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży z tzw. grup zwiększonego ryzyka,
- 5) udziela pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom i osobom, które podjęły leczenie odwykowe z wykorzystaniem kontraktu socjalnego,
- 6) udziela pomocy psychospołecznej i prawnej.

3. KOMENDA POLICJI

Prowadzi cykliczne: profilaktyczne spotkania z dziećmi i młodzieżą szkolną dotyczące tematyki przeciwdziałania narkomanii, mające na celu wyeliminowanie zjawiska narkomanii oraz handlu środkami odurzającymi, ściga z tytułu popełnienia przestępstw związanych ze zjawiskiem narkomanii.

4. DOM RODZINNY

- 1) omawianie z rodzicami i opiekunami kwestii związanych z problemami okresu dojrzewania, uświadamianie zagrożeń współczesnego świata i odmienności dzisiejszych nastolatków,
- 2) udostępnianie rodzicom i opiekunom materiałów pomocniczych (broszur, ulotek, adresów i telefonów placówek, w których można uzyskać pomoc),

3) edukacja rodziców i opiekunów poprzez zajęcia systemowe dotyczące środków odurzających (wczesne rozpoznawanie sygnałów zagrożenia narkomanią, kwestie związane ze wstydem przed przyznaniem się do problemu, informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych, zagadnienia związane z karami za przestępstwa związane z narkotykami, warsztaty na temat skutecznej komunikacji rodzic-dziecko), współorganizowanie wywiadówek szkolnych i zebrań rodziców.

5. ŚRODOWISKO ZEWNĘTRZNE

1) promocja zdrowego stylu życia poprzez organizowanie zajęć o charakterze rozwojowym będących alternatywą dla używania środków odurzających / kluby sportowe, kółka zainteresowań, świetlice i sale wiejskie /,

2) kampania społeczno-edukacyjna realizowana w całym środowisku lokalnym poprzez:

- upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii,
- wykaz osób i placówek zajmujących się uzależnieniami – wywiady ze specjalistami zajmującymi się problemami narkomanii, a także wywiady z byłymi narkomanami, informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych.

OBSZAR 2: LECZENIE, REHABILITACJA, OGRANICZANIE SZKÓD ZDROWOTNYCH

W obszarze tym za cel główny postawiono poprawę stanu zdrowia osób uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin.

W aspekcie tym podejmowane mają być działania:

Polepszenie jakości postępowania leczniczego, rehabilitacyjnego i programów ograniczania szkód zdrowotnych.

Leczenie osób uzależnionych od narkotyków jest procesem długotrwałym, wymagającym działań zintegrowanych, często wykraczających poza samo leczenie uzależnień. Oferta lecznicza powinna być zróżnicowana, dostosowana do potrzeb i możliwości pacjentów, a programy oparte na naukowych podstawach. Dbłość o podniesienie poziomu leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych w istotny sposób wpływa na podniesienie skuteczności realizowanych działań.

W związku z tym konieczne jest:

1. Podnoszenie kwalifikacji personelu prowadzącego leczenie, rehabilitację i programy ograniczania szkód poprzez:

- szkolenia w zakresie problemów spowodowanych narkotykami, w szczególności dla lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, lekarzy medycyny rodzinnej, pediatrów i pielęgniarek,

- szkolenia podnoszące kwalifikacje personelu ośrodków terapeutycznych.

2. Wdrażanie programów ewaluacji usług leczniczych poprzez przeprowadzanie w placówkach lecznictwa i ośrodkach terapeutycznych anonimowych ankiet wśród pacjentów.

Poprawa dostępności świadczeń

Dostępność do leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych jest konieczna, podobnie jak w przypadku wszystkich innych osób.

Bardzo istotne jest więc:

1. dostosowanie oferty opieki zdrowotnej w zakresie leczenia i rehabilitacji uzależnienia od narkotyków do rzeczywistych potrzeb mieszkańców gminy poprzez:

- zatrudnienie specjalisty, który będzie prowadził poradnictwo i terapię w punkcie konsultacyjnym,
- organizowania grupy wsparcia Anonimowych Narkomanów

2. Upowszechnienie informacji o placówkach leczniczych i rehabilitacyjnych, prowadzących programy ograniczania szkód zdrowotnych oraz programy reintegracji społecznej poprzez:

- wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych i umieszczanie ich w szkołach, instytucjach, miejscach publicznych.

OBSZAR 3: OGRANICZENIE PODAŻY

W obszarze ograniczenie podaży za cel główny postawiono ograniczenie dostępności do narkotyków.

Działania podejmowane w tym obszarze są bardziej widoczne na poziomie centralnym niż lokalnym. W tej kwestii bardzo istotne jest prawodawstwo, współpraca stałych grup roboczych składających się z przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za zwalczanie przemytu narkotyków. Ponadto władze krajowe powinny podjąć szereg działań zmierzających do zahamowania tempa wzrostu krajowej, nielegalnej produkcji narkotyków, utworzenia międzyresortowego komitetu ds. kontroli obrotu i wdrożenia systemu kontroli i monitorowania oraz stworzenie systemu współpracy z przemysłem chemicznym oraz farmaceutycznym.

Na poziomie lokalnym możliwe do wykonania w tym obszarze są następujące kierunki działań:

1. Zmniejszenie handlu narkotykami na poziomie detalicznym

Wszelkie działania mające na celu zwalczanie pojedynczych dealerów narkotykowych mają istotne znaczenie dla podniesienia poczucia bezpieczeństwa obywateli. Istotnym jest, aby działania takie przeprowadzane były w sposób celowy a nie przypadkowy.

2. Rozwijanie systemu współpracy policji z innymi instytucjami, organizacjami i osobami mającymi bezpośredni kontakt z młodzieżą

Bardzo istotny jest przede wszystkim kontakt funkcjonariuszy policji z dyrekcją szkoły i pedagogami szkolnymi. Kadra pedagogiczna często jako pierwsza ma szansę wychwycić zagrożenia w środowisku uczniowskim, a w związku z tym istotne jest, aby w takich sytuacjach wiedziała gdzie i do kogo się zwrócić. Ponadto, równie istotna jest współpraca policji z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemem narkomanii, a także ułatwienie kontaktu z rodzicami i opiekunami młodzieży.

Rozwijanie współpracy może nastąpić poprzez wyznaczenie zespołu osób do stałych kontaktów z kadrami pedagogicznymi, przedstawicielami innych instytucji i organizacji w celu przełamania bariery nieufności.

Skuteczna realizacja programu jest możliwa tylko przy współpracy wszystkich środowisk, które mogą mieć kontakt z problemem narkomanii. Aby osiągnąć zamierzony cel, który jest bardzo ważny z punktu widzenia etycznego, zdrowotnego i prawnego, konsolidacja działań jest warunkiem koniecznym.

Instytucją odpowiedzialną za realizację programu jest Gmina Złotów. Przy realizacji poszczególnych zadań istotną rolę odgrywać powinny także organizacje pozarządowe i inni partnerzy zewnętrzni zapraszani do współpracy w zależności od celu i rodzaju zadania.